

Prawa pracownicze w Holandii (dla emigrantów)

Gdy nie znamy swoich praw, łatwo możemy paść ofiarą pracodawcy. W Holandii pracownicy pochodzący z innych krajów są często wykorzystywani z powodu braku dostępu do informacji o prawach pracowniczych w języku innym niż holenderski. Za pomocą tej ulotki mamy nadzieję to zmienić, zwiększyć poczucie solidarności wśród ludzi pracujących i ochronić się przed wyzyskiem ze strony pracodawcy. Prawa wymienione poniżej są bardzo podstawowe. Opierając się na nich, możemy też walczyć o coś więcej!

Na naszej stronie znajdziesz tekst tej ulotki przetłumaczony na wiele języków. Jeżeli możesz przetłumaczyć ulotkę na język, którego jeszcze tam nie ma - skontaktuj się z nami!

Czas pracy i przerwy

1 Jedna zmiana nie może przekraczać 12 godzin. Czas pracy nie może trwać więcej niż 60 godzin w tygodniu. Jeżeli trwa dłużej niż 60 godzin, należy się za to dodatkowe wynagrodzenie, ponieważ nie można pracować więcej niż 55 godzin średnio na tydzień przez okres dłuższy niż 4 tygodnie. Po 16 tygodniach średnia ta wynosi 48 godzin.

2 Jako pracownik jesteś upoważniony do 30 minut przerwy na każde 5,5 godziny pracy. (Masz obowiązek skorzystać z tej przerwy). Jeżeli pracujesz więcej niż 10 godzin, czas przerwy wydłuża się do 45 minut, które może być rozłożone na przykład na trzy przerwy po 15 minut w ciągu 10 godzin. Przerwa ta nie jest odpłatna.

Zdrowie i bezpieczeństwo

3. Pracodawca jest odpowiedzialny za zdrowie i bezpieczeństwo pracowników. Do jego obowiązków należy zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy, bezpiecznych narzędzi do pracy, czytelnych instrukcji obsługi z opisem bezpiecznego użytkowania maszyn i narzędzi, oraz ochrona pracownika przed potencjalnie niebezpiecznymi substancjami.

4. Jeżeli jesteś fizycznie niezdolny do pracy, masz prawo do płatnego zwolnienia chorobowego. Czas zwolnienia jest różny w zależności od typu umowy zatrudnienia. Zwróć uwagę na fakt, że w wielu umowach zawarta jest informacja o nieodpłatnych dwóch pierwszych dniach zwolnienia, które nazywają się *wachtdagen*.

5. Nie jesteś zobowiązany podawać przyczyny choroby, nawet zapytany o nią przez pracodawcę. Możesz podzielić się tą informacją, jednak nie musisz.

Wynagrodzenie

6. Dla pracowników w wieku 23-67 lat, legalna stawka minimalna wynosi 8,63 euro brutto na godzinę przy 40 godzinach pracy na tydzień. Jest to 69,01 euro za 8 godzin pracy, 345,05 euro na tydzień i 1.495,20 euro na miesiąc brutto. Nawet jeśli pracujesz na akord, powinieneś być w stanie zarabiać przynajmniej tyle pracując w rozsądnym tempie.

Umowy

7. Ustna umowa ma taką samą ważność co umowa pisemna, jednak może się okazać trudniejsza do wyegzekwowania z powodu braku fizycznego dowodu zawarcia umowy. Zadbaj o to, by dostać umowę na papierze, przez e-mail albo przez SMS.

8. Gdy pracodawca chce zwolnić pracownika musi podać pisemnie przyczynę zwolnienia. W przeciwnym przypadku, uznaje się, że umowa trwa nadal i pracodawca zobowiązany jest do wypłacania wynagrodzenia. Zwolnienie w trybie natychmiastowym jest dopuszczalne tylko w czasie okresu próbnego.

9. Osoby nieposiadające pozwolenia na pobyt w Holandii (*verblijfsvergunning*) mają prawo pobierać wynagrodzenie za wykonaną pracę i obejmują ich przepisy BHP. (To pracodawca łamie prawo zatrudniając pracowników bez pozwolenia na pobyt).

Umowy o pracę zawierane bez określenia wymiaru czasu pracy (tzw. umowy zero-godzinowe)

10. W Holandii umowa może opiewać na zero godzin. Podpisanie takiej umowy często nakłada obowiązek pełnej dyspozycyjności pracownika i stawiania się w pracy na każde wezwanie. By rozwiązać taką umowę, pracownik musi ją wypowiedzieć z miesięcznym okresem wypowiedzenia. Czasem może być konieczne natychmiastowe zerwanie takiej umowy. Jednak zawsze upewnij się, że robisz to zgodnie z prawem, by zbytnio nie ryzykować.

11. Istnieje jeszcze inny, bardzo ważny przepis: jeśli pracownik pracuje więcej niż wynikałoby z umowy przez trzy kolejne miesiące, umowa automatycznie się zmienia i opiewa już na tą średnią liczbę godzin!

Rady dla pracowników emigrantów w Holandii:

1. Zadbaj o papierologię. Zachowaj paski wypłat, ewidencję przepracowanych godzin oraz wszelkie informacje otrzymane od Twojego pracodawcy na papierze albo w mailu. Zapisz również adres i nazwy firm dla których pracowałeś/pracowałaś.

2. Nikomu nie przekazuj swoich dokumentów, szczególnie paszportu lub pozwolenia na pracę. Jeśli dostaną się w niepowołane ręce, mogą posłużyć do tego, by zmuszać Cię do robienia czegoś czego nie chcesz robić.

3. Nie podpisuj żadnych dokumentów dopóki nie zrozumiesz dokładnie ich treści. Poproś o tłumaczenie na język, który znasz i zdecyduj, czy potrzebujesz legalnej porady dotyczącej treści dokumentów.

4. Rozpoczynając pracę w nowym miejscu, wymień się kontaktami z innymi pracownikami. Wymieńcie się numerami telefonów. Starajcie się informować wzajemnie o problemach w pracy. Postaraj się zbudować więź solidarności z innymi pracownikami, żebyście w razie konfliktu z pracodawcą mogli na siebie nawzajem liczyć i żebyś nie był sam.

5. Po zakończeniu umowy zadbaj o to, by wszelkie należności zostały Ci wypłacone, razem z wynagrodzeniem za płatny urlop (około 8% miesięcznej pensji brutto) oraz ekwiwalentem za niewykorzystany urlop.

6. Twoja praca może być podpadać pod porozumienie zbiorowe (CAO, Collectieve ArbeidsOvereenkomst). Jeżeli pracujesz poprzez tymczasową agencję pracy, CAO dotyczy także Ciebie. Aktualne wersje porozumień zbiorowych w języku angielskim, polskim i holenderskim znajdziesz tutaj: <http://www.abu.nl/publications/cao>

7. Większość pracowników ma prawo do świadczenia tzw. „zorgtoeslag” od rządu. Jest to ulga, która pomoże Ci oszczędzić nawet połowę sumy należnej za ubezpieczenie zdrowotne. Możesz złożyć wniosek o przyznanie tej ulgi tutaj:
<http://www.toeslagen.nl>

8. Pamiętaj by otrzymać od pracodawcy tzw. „jaaropgaaf”, potrzebny do wypisania formularza o zwrot z podatku. Formularze te znajdziesz na stronach:
<http://www.belastingdienst.nl/english/>
<http://www.belastingdienst.nl/dutch/>

Tekst tej ulotki został sporządzony we wrześniu 2014, więc informacje, które tutaj znajdziesz mogły już ulec zmianie. Sprawdź aktualność podanych informacji zanim się na nie powołasz. Więcej informacji znajdziesz na stronie:
<http://labourrights.vrijebond.org/>

Jeżeli potrzebujesz pomocy lub wsparcia, zwróć się do nas:

Anarchistische Groep Amsterdam - Vrije Bond
aga@agamsterdam.org
<http://agamsterdam.org>
postbus 16521
1001 RA Amsterdam

Lub przyjdź do naszej biblioteki w godzinach od 14 do 18:
Eerste Schinkelstraat 14-16, Amsterdam

Istnieje wiele grup i ludzi zaangażowanych w Vrije Bond w Holandii i dużej części Belgii. Sprawdź naszą stronę internetową:
<http://www.vrijebond.org/groepen/>
Lub napisz do sekretariatu by otrzymać kontakt do naszych członków w Twojej okolicy:
secretariaat@vrijebond.nl